

PTUJSKI LIS

Politično gospodarski tednik.

izdava se v
Ptuj, Slovenski trg 3 (v starem
rotovžu), pritličje, levo.
Rokopisi se ne vrnejo.

Štev. 15

Ptuj, 16. aprila 1922

IV. letnik

Zborovanje zaupnikov dem. stranke v Mariboru.

Dne 9. aprila t. l. od 10. ure dopoldne do 2. ure popoldne se je vršil zbor zaupnikov demokratske stranke v „Narodnem domu“ v Mariboru.

Čez 450 zaupnikov se je zbralo iz vseh krajev mariborskega volilnega okrožja. Prišli so tudi Korošci in Prekmurci. Zboru je predsedoval podpredsednik stranke, g. dr. Vladimir Ravnikar.

Glavna poročila sta podala vodilna politika stranke dr. V. Kukovec in dr. A. Kramer, bivša ministra. Dr. Kukovec je v kratkih obrisih podal v 4 odlomkih aktualno gradivo, o katerem je imel zbor razpravljati. Načrtal je pred vsem politično zgodovino tega okrožja, počenši z ustanovitvi štajerske narodne stranke, dotaknil se je razpusta iste začetkom 1918 ter strnitve s Kranjsko narodnonapredno in novo demokratsko stranko, ter povdarjal, da se danes v nekem oziru vračamo v zgodovini nazaj, ker ustanavljamo kolikor toliko samostojno organizacijo za nekdanjo slovensko Štajersko, naši državi pripadli del Koroške in za Prekmurje. V drugem delu govora je objasnil borbo zadnjih dveh mesecev za koncentracijo narodnjakov in naprednih sil iz kmečijske in narodnosocijalne stranke. Obsodil je odklonilno stališče vodstev slednjih struj, katerim pa množice niso ostale zveste, ker je že na današnjem shodu pozdravil odlične politike, ki se vračajo v skupno organizacijo. V tretjem delu svojega govora je opravičeval delo stranke za lokalni interes mariborske oblasti, ki odgovarja ustavi in program demokracije. Slednjič je pokazal na temelje socialnega in gospodarskega delovnega programa stranke. Označil je razloček med gospodarskimi strankami, ki pomenijo reakcijo in ne-

Mežnar, župnik in tat.

Pred nekaterimi leti sta živela dva mlađa, jako zviata ter neustrašljiva tatova. Nekega večera se domenita, da gresta jeden po tele, in drugi po orehe, ter se bosta v mrtvašnici snidla. Tisto noč se pripeti, da gre mežnar pozno v noč mimo tistega pokopališča. Ko pride blizu mrtvašnice, pozove svojega kužeka, ki je preganjal mačko, katera je čakala na svoj plen. Pes se je predaleč oddaljil od svojega gospodarja, da bi slišal njegov klic; zatoraj začne mežnar žvižgati in ga klicati: „Prebiraž — Prebiraž — Prebiraž“ —! Tat v mrtvašnici, ki je donesel orehe, misli, da se njegov tovariš šali z njim, se odzove: „Ne prebiram, od kraja jem!“ Mežnarju se dozdeva, da sliši glas, pozove še glasneje svojega „Prebiraža“, ker so se mu začeli lasje ježiti na glavi. Bil je namreč jeden izmed junakov, kateremu se pri vsakem najmanjšem šumu hlače tresejo. Ko je tat zopet slišal glasneje klicati: „Prebiraž!“ se tudi on zadere: „Ne, od kraja jem!“ To je bilo že preveč za mežnarja, po-

kako združenje bahačev z bahaško politiko sebezprecejevanja, dočim demokracija zmaguje z notranjo močjo ideje, z vzbujanjem privatne inicijative slabjših, da se dvignejo kvišku, in z odkrito borbo zoper ponižujoče pomanjkanje trpečih množic. Ob veliki senzaciji zbora je končal z opozoritvi na govor srbskega poslanca in ministra Voje Markoviča, ki računa na politično stabilnost v prihodnjih 10 letih le v Srbiji, dočim bode med drugimi Slovenijo pozornica vsakovrstnih revolt in brezplodnega cepkanja in pričkanja, kakor nam je baš pokazala grda protidemokratska demokracija najbogatejšega meščanstva v Ljubljani na protestnem trgovskem shodu. Pozval je zbor, da se odloči, da položi demokracija v pogled ti politični nezrelosti srednjih slojev slovensko orožje in jih pripusti za 10 let anarhiji, ali se pa naj sklene borba zoper demagogijo in akcija za razvitje najvišje energije naprednih slojev v obnovljeni organizaciji.

Nato je dr. Kramer v sijajnem govoru risal politiko naroda Jugoslovanov kot celote, vpliv demokracije v Srbiji in pri nas, izrastke demagoštva v Hrvatski in Sloveniji, koncentrično agresivno politiko vseh reakcionarnih strank zoper demokratsko stranko in kampanjo obrekovanja zoper demokratske politike v Sloveniji.

Stališče obrtništva je v lepem govoru označil Ivan Rebek, izjavljajoč, da je obrtništvo v celoti z demokracijo, kateri zaupa in s katero hoče delati. Lovro Petovar je v temeljnih izvajanjih obravnaval kmečke politične cilje demokracije v mariborski oblasti, vinogradništvo, živinorejo, hmeljarstvo, gozdarstvo. Dr. Reisman je razvil v jedernatih besedah program kulturnega dela stranke. Dr. Josip Zdolšek iz Brezic je govoril o razmejitvi mariborske in ljubljanske oblasti, zahtevajoč ohranitev sodnih organizacij. Kmet Petrovič

žene se v beg, da prisopiha ves zasopel v farovž ter naznani gospodu župniku, da v mrtvašnici duhovi strašijo in morda pomoči iščejo. Gospod župnik, natančen v svoji službi, pokličejo gospoda kaplana, da gre do z mežnarjem pogledat, kaj da to mora biti. Gospoda kaplana slučajno ni bilo doma, zatoraj so se morali gospod župnik odločiti za ta posel. Ker so težko hodili, moral jih je mežnar nositi „štuporamo“ (na ramah). Ko tat v mrtvašnici zapazi bližati se nekaj belega, misleč da prihaja njegov tovariš s teletom, gre nasproti in vpraša: „Kje bova si ga klala?“ Gospod župnik misleč, da sta mežnar in tat zmenjena, da jih ubijeta in župnišče oropata, niso marali delj časa obstati na mežnarjevih ramah, ampak se ga oprostijo in tečejo z mladeniško hitrostjo proti farovžu. Mežnar vdere tudi za njimi in tat misleč, da je tovarišu tele ušlo, mahne še urneje za njima. Tako so se podili do farovža, kjer vderejo gospod župnik v farovž in zapahnejo duri za seboj. Mežnar ostane ves pogubljeni na pragu, in tat videč to pomoto, se vrne držeč za trebuh v mrtvašnico, kjer še sedaj čaka svojega tovariša, ako še ni prinesel teleta.

iz ptujskega okraja, prej organizator kmečijske stranke in Prekmurec, govorila sta o stališču nasproti organizaciji, v katero sta izjavila vstopiti. Bizjak iz Celja je razvil obrtniški program. Zupanc, bivši kandidat narodnosocijalne stranke, je pozdravil zbor pismeno ter ponudil sodelovanje.

Potem so se sprejele važna resolucije, ki so dale smernice delu stranke za v bodočnost.

Natančnejše poročilo o shodu poda naša organizacija dne 20. aprila t. l. ob 8. uri zvečer v „Vinariji.“

37,000.000 Rusov umira!

Ljudje, Slovenci!

V Ameriki kurijo stroje s koruzo, kopicē žita gnijejo s skladišči, evropska mesta se se potapljajo v alkoholu in veseljačenju . . . v širnih stepah Rusije pa čaka 37 milijonov ljudi na smrt od lakote.

Solnena žega je izsušila rusko zemljo in uničila žitne kali v zemlji, požgala travnike in zelišča. Ljudstvo je pojedlo zadnjo živince in poslednjo bilko in sedaj umira . . . Ruske matere rotijo v zadnjem obupu evropske in ameriške ljudstvo, da reši vsaj njih otroke, same pa se udajajo v strašno usodo smrti.

37,000.000 ljudi strada, od katerih preti 19,000.000 neposredna smrt če se v zadnjem hipu vse človeštvo ne zave svoje najsvetejše dolžnosti do sobratov. Dr. Nansen, ki vodi v Rusiji prehranjevalno akcijo Zveze rdečih križov, je v septembru leta 1921 prosil evropske vlade za posojilo v znesku 5,000.000 funtsterlingov (okoli 7 milijard naših kron.) Ta znesek bi zadostoval, da se prežene belo ženo s povolžskih poljan. Toda Evropa je bila gluha, tista Evropa, v kateri je samo Anglija izdala 20,000.000 funtsterlingov za blokado Rusije, tista Evropa, v kateri je samo mala Slovenija popila v enem letu eno tretjino zahtevane svote.

Čas hiti in vsako uro se množe grobovi ob Volgi. V dvanajsti uri so vendar pričela razna humanitarna društva zbirati prispevke za pomoč Rusiji. Na nas je, da kolikor je to mogoče, zbrisemo s sebe greh brezbriznosti in trdosrčnosti. Obračamo se zato na vse ljudi, ki bivajo v Sloveniji, da prispevajo za ruske ljudi, ki gladu umirajo. Ljudje pomagajte ljudem! Slovenci pomagajte otrokom, starišem in vdovam tistih milijonov ruskih vojakov, ki so s hekatombami svoje krvi v Karpatih gradili temelje vaše svobode. Kristjani, usmilite se kristjanov! Kmetje in delavci prihitite na pomoč kmetom in delavcem!

Dne 25. marca se je končno tudi v Ljubljani konstituiral odbor za pomoč gladnim v Rusiji. V odboru so zastopane vse slovenske stranke, važnejše kulturne in humaniterne organizacije. Pokroviteljstvo so prevzeli: g. pokrajinski namestnik Ivan Hribar, g. knez in škof Anton B. Jeglič, rektor vseučilišča g. prof. dr. Gojmir Krek in župan mesta Ljubljane g. dr. Perić. Vse v odbora zasto-

pane stranke in korporacije bodo prirejale zbirke in priobčevale prispevke v svojih glasilih. Zbran denar bo skupno naložen v poštni hranilnici, in se bo dal na razpolago dr. Nansenovi akciji, ki že danes oskrbuje okoli 500.000 otrok in ki tudi sicer organizira po gladujočih krajih Rusije kuhinje in bolnice. Stroški za prehrano enega človeka do nove žetve znašajo 3 dolarje (900 naših kron.) Zbirke socijalističnega delavstva se bodo pošiljale preko internacijonalnega delavskega odbora za pomoč Rusije, ki je poslal v Rusijo 24 transportov z živili in obleko za 12.000 ljudi in ki je razen tega opremil celo vrsto bolnic in otroških domov. Dalje se bodo pošiljali prispevki socijalističnega delavstva preko internacijonalne akcije amsterdamske strokovne internacionale, ki je do pred kratkim vzdrževala 40.000 otrok in ki zviša sedaj to število na 100.000.

Prof. dr. Nansen, prof. dr. Muhlen (vodja ekspedicije nemškega rdečega križa, vodje ameriške pomožne akcije itd. so protestirali proti vestem, ki so se pojavile v Evropi in ki so govorile o izropanju pomožnih vlakov v Rusiji. Dr. Nansen je izrecno konstatiral, da so sedaj vsi vlaki prišli na določena mesta, da ni bil v Rusiji noben vlak izropan in da so sovjetske vlasti vedno v najlepši slogi delovale z inozemskimi komisijami. Ruska vlada sama vodi velikansko akcijo za pomoč gladujočim in vzdržuje okoli 2.000.000 otrok ter odpravlja, v kolikor to dopuščajo transportne razmere ljudi iz gladujočih gubernij v druge gubernije. Ruske cerkve so odločile, da prodajo svoje zlato in drage kamenje v korist gladujočim. V inozemstvu so do sedaj največ dali organizirani delavci vseh socijalističnih skupin, ameriška država, ki je dala 20.000.000 dolarjev, razni rdeči križi in Sveta stolica, ki je pozvala v posebnem pismu vse vernike za prispevke.

Francosko predavanje v Ptuj.

In vendar se giblje — izobraževalno delo v Ptuj. Muzejsko društvo je v enoletni dobi priredilo 4 predavanja. Jugoslovanska Matica je imela dvoje predavanj, drugo s slikami se je temeljito izrabilo: trikrat tekom dneva za šolsko mladino in enkrat zvečer za občinstvo. Sokol je imel svojo akademijo s predavanjem o telesni vzgoji in prireja od časa do časa poučne izlete in predavanja za svoje članstvo. Dramatično društvo nudi Ptujčanom gledališke predstave, druga društva pa delujejo bolj interno.

Tem društvom se je pridružil novo ustanovljeni Cercle français, ki se je v soboto, 8. aprila srečno vpeljal s prvim francoskim predavanjem. Predaval je g. prof. Lucien Tesnière, lektor francoskega jezika na ljubljanski univerzi. Predavatelj si je za uvajanje v moderno francosko književnost izbral Paul Bourget-ov roman „Le disciple“ („Učenec“), ki je izšel l. 1889 in se obrača proti naturalistični in realistični smeri, ki je takrat vladala na Francoskem. Mlad filozof, ki se je navzel naturalističnih in ateističnih idej svojega učitelja Adrien Sixte-a, nastopi službo pri stari plemiški rodbini. Tam ekspementira s svojim filozofskim in psihološkim znanjem in doseže, da se domača hči zaljubi v njega in zavrže vse tradicije svoje rodbine. Ko pa nesrečnica spozna, da je le predmet eksperimentom, konča sama svoje mlado življenje. Pred smrtjo je pisala svojemu bratu, ki je bil častnik; ta maščuje čast svoje sestre in usmrti mladega filozofa. Teorije, katere je Adrien Sixte vcepil svojemu učencu, so pahnile dve rodbine v nesrečo.

Proti tem teorijam, proti sodobni naturalistični in ateistični filozofiji je naperjen Bourgetov roman. Adrien Sixte je zastopnik te filozofije. Ideje, katere mu pripisuje Bourget v svojem romanu, so posnete po francoskem filozofu Hippolyte Taine-u. Predavatelj je to pokazal s citati iz romana, katere je primerjal s citati iz Taine-ovih del. Tako je ta roman prav primeren, da nas uvede v dve glavni

struji francoske književnosti: materialistično-realistično na eni strani ter reakcijo proti njej na drugi strani. F. V.

Dopisi.

Občni zbor JDS v Ptuj. Večer dne 7. aprila t. l. je bil namenjen predavanju g. Vek. Špindlerja v Narodnem domu v Ptuj. Kljub temu, da se je že v popoldanskih urah tega dne zaznalo, da g. Špindlerja ne bo, se je zbralo precej pristašev v Nar. domu. Večer se je izpolnil s koristno debato. Naslednjega dne se je vršil v ravno istih prostorih občni zbor. Predsednik g. dr. Tone Gosak je podal poročilo v obrisih o delovanju organizacije od zadnjega občnega zbora naprej. Orisal je načelna stališča napram drugim strankam v tej delovni dobi z ozirom na konkretne slučaje. Tajnik g. dr. Šalamun je podal podrobnejše poročilo. Blagajnikovo poročilo je podalo, da je gotovine 2700 kron. Finančne so razmeroma ugodne, ker je predsednik naklonil organizaciji čez 1900 kron, tajnik pa par sto kron. Odboru se je podelil absolutorij ter se je izrekla posebna zahvala požrtvovalnemu predsedniku in tajniku. Nato se je izvolil ožji odbor 11terih članov ter širši odbor 38 članov. Odbor navajamo posebej. Potem se je razvila debata, ki je trajala čez 2 uri ter je rodila važne sklepe. Predsednik je v sklepnem govoru zamogel z zadoščenjem povdariti, da so bili govori debate na idealni višini ter je zaključil ob 11-uri zvečer občni zbor. V odbor kraj. org. JDS so bili voljeni: dr. Tone Gosak, predsednik, g. A. Klemenčič, nadučitelj, I. podpredsednik, g. Franc Lenart, II. podpredsednik, g. dr. Franjo Šalamun, tajnik, gđc. M. Kocmut-ova, tajnica, gg. Karl Kveder, dr. M. Senčar, Ferdinand Skuhala, Zelenko Ignac, dr. I. Fermevc, dr. Bela Štuhec, Mahoric F. odborniki. Jednakočasno se je izvolil širji odbor: Zupančič Dragotin, gostilničar, Sagadin Ljudevit, tajnik, Vaupotič I., sedlar, Šegula I., sedlar, dr. Visenjok Veko, odvetnik, Košar Franc, davčni uradnik, Franci Janez, hlapec pri Zupančiču, Schönwetter J., pomočnik pri Al. Brenčiču, Kostanjevec Alojz, pomočnik pri g. Lenartu, ga. Vida dr. Horvatova, gđc. Irma Schelig-ova, ravnateljica m. š., Snoj Ivan, trgovec, Jančič Ivan, učitelj, Alič Franc, profesor, Sagadin Josip, mizar, dr. Komljanec Josip, profesor, Brenčič Anton, trgovec, dr. Jurtela Franc, odvetnik, Toplak Franc, upravitelj, Gorup Jožef, nadučitelj, Turin Viktor, postajevodja, dr. Vrečko Vladimir, zdravnik, Kraigher Avgust, trgovec, Celestina Feliks, inženir, Orešnik Vinko, gostilničar, Princ Albert, davčni uradnik, Krusič Jakob, bančni sluga, Arnejčič Josip, čevljar.

Za ubožni sklad so darovali: Artenjak & Schosteritsch 200, Franc Plazotta 200, Anton Mahorič 200, Alojz Kraker 400, Franc Urban 200, Rudolf Ribič 200, Ignac Reich 200, Karl Heller 200, Robert Rosenfeld 200, Rudolf Wibmer 400, Sonnenschein & sinovi 400, Teichner 400, Dengg 400, Egon Schwab 400, Fürst in sinovi 400, Paul Ornig 500. Steudte star. 200, dr. Sadnik 400, Paul Pirich 400, Štefan Keltner 200, Oskar Moses 200, Weilanditsch Albert 200, Košir 100, Rudolf Writzl 400, I. Kovačec 200, Slawitsch & Heller 200, Jurca 200, Martin Brus 40, Franc Gross 20, Leposcha, omož. Krainz 40, skupaj 7700 K.

Ptujski glasbeni učitelji v Čakovcu. Orkestralno društvo v Čakovcu je naprosilo prof. Gregora, tukajšnje glasbene šole, ki je znan kot bivši solist na gosli v orkestru carske opere v Moskvi, da sodeluje na koncertu v Čakovcu. Koncert se je vršil dne 1. aprila. Razen prof. Gregora sodelovala je tudi gđc. Stöhrova, učiteljica glasovirja ptujske glasbene šole. Obljubljeno nam je strokovnjaško poročilo o koncertu. Za danesle omenjamo, da so Čakovčani povabili prof. Gregora, da priredi samostojni koncert v Čakovcu.

Za dijaško kuhinjo v Ptuj je darovala g. Franjo Robič, Središče 200 K mesto cvetja

na grob mali Marici Jurjašević, hčerki središkega trgovca Matija Jurjaševića.

Za Jugoslovensko Matico so darovali šolarji dvorazredne osnovne šole v Selah kot pirhi 70 Din. 25 p, kateri znesek se je odposlal svojemu namenu. Presična hvala vsem darovalcem.

Muzejsko društvo priredi v sredo, dne 19. aprila ob 6. uri popoldne v dvorani tukajšnje mestne glasbene šole poučno predavanje. Predava okrajni sodnik g. dr. Travnar o zgodovini Ptuja med l. 568—955 (kulturni del.) Prostovoljni prispevki se hvaležno sprejemajo, sicer je vstopnina prosta. Ker je predavanja zelo zanimivo, pričakuje odbor obilno udeležbo.

Dramatično društvo v Ptuj je priredilo v nedeljo, dne 9. aprila in v ponedeljek, dne 10. aprila uprizoritev Gangl-jeve drame „Sin.“ To je gotovo v letošnji sezoni najtežje delo, ki nam ga je podalo dramatično društvo. Velik je bil trud, da se je ta vpriporitev mogla izvršiti. Igralo se je vobče dobro. Gosp. Majcenu pripada prvenstvo večera. G. Šegula nam je podal tip pokvarjenega nesimpatičnega izgubljenega sina. Višek je dosegel proti koncu, ko je predstavljaj zblaznelost. Mestoma je bilo opaziti pogreške, ki so samo na sebi majhni, ki žalijo estetični čut gledalca. Igralec se ne sme vsesti na odru, da kaže občinstvu hrbet. Naravnost nedelikatno je pa bil način, kako je davil Ciril svojega brata. Tipično plastično je kazal zadnji del telesa občinstvu. Pravilno bi bilo, da bi se bil napadeni vlegel po dolgem na divan z glavo proti občinstvu in bi bil napadalec Ciril obrnjen tudi z glavo napram gledalcem. To so malenkostni pogreški, kateri se lahko opustijo ter ne kvarijo sicer dobro pripravljene in izvrstno nastudirane igre. Pri razdelitvi vlog naj bi se na to pazilo, da igralci, ki imajo izrazi to nadarjenost za šaljave vloge ne dobe prideljenih zanje prerisnih vlog.

Plesna šola v Ptuj. Odlični strokovnjak g. Jakob Pečnik vodi kot strokovni učitelj plesa vaje v Društvenem domu. Bilo je že sicer nekaj vaj, a poduk še ni napredoval toliko, da bi ne mogli vstopiti novi člani. G. Pečnik daje tudi posebej poduk posameznikom. Udeležba je doslej nepričakovano dobra. Tudi otroci se vezbajo v plesu. Kolikor smo imeli priliko videti, vodi imenovani gospod vaje z velikim uspehom, kateri je pri svojih vzgojencev prav priljubljen.

Demokratski sestanek. Dne 20. aprila t. l. ob 8. uri zvečer je zopet demokratski sestanek. Na polnoštevilno udeležbo vabi Odbor.

Podporno društvo za revne gimnazijce v Ptuj se je bilo obrnilo do denarnih zavodov, občinskih zastopov in premožnejših posameznikov v ptujskem okraju s prošnje za denarne prispevke v svrhu nabave šolskih učil za revne gimnazijce. Te prošnji so se velikodušno odzvali ti-le gospodje, zavodi, občine etc.: G. dr. Fermevc 200 K, g. dr. Gosak 200 K, g. Lovro Petovar, Ivanjnkovci 200 K, g. Zdravec, Središče 200 K, g. E. Zupanc, Rogaška-Slatina 1000 K, Delniška d. Peto-vija 200 K, Podružnica Ljub. kred. banke 500 K, Pettauer Vorschußverein 200 K, Kmečka posojilnica Ptuj 600 K, Uprava posestev Štajerske hranilnice 200 K, Zdravilišče Slatina 300 K, Posojilnica Hajdin 400 K, mestna občina Ormož 1000 K, skupaj 5200 K. Razven tega je naklonil društvu okrajni zastop Ptuj, kakor lani tudi letos 2000 K in mestna občina Ptuj 1000 K. Društvo izreka velikodušnim darovalcem iskreno zahvalo z željo, da najdejo mnogo posnemovalcev. Odbor.

Poverjeništvu splošne organizacije vojnih invalidov v Ptuj javlja, da ima odslej naprej uradne ure vsak petek od 8. do 12. uri; ob sredah in nedeljah uradne ure odpadejo.

Protituberkulozna liga v Ptuj. Na ptujskem okrajnem glavarstvu se je vršil dne 30. sušca t. l. sestanek zastopnikov vseh slojev v svrhu posvetovanja o ustanovitvi protituberkulozne lige za politični okraj ptujski. Gospod vodja okrajnega glavarstva dr. O. Pirkmaier je v svojem pozdravnem nagovoru povdarjal smotrenega protituberkuloznega delovanja v naših

krajih, kjer se do danes ni posvečalo dovolj pozornosti za sistematično obrambo proti tej uprav rak-rani našega naroda. Da se doseže resničen uspeh, je treba sodelovanja vseh slojev. Prosil je vse navzoče, da se nikdo ne odtegne idealnemu delu, ki je istotako karitativno kakor je zdravstvene in socialne važnosti. Uradni zdravnik je kratko označil razvoj Masarykove lige proti tuberkulozi v bratski Češko-Slovaški ter povdarjal pomen socialne organizacije proti tuberkulozi. Gosp. dr. Bela Stuhec (iz Ptuja) je kot blagajniški zdravnik navedel zanimive primere izsa vsakdanjega življenja ubožnejših slojev, ki jasno osvetlujejo nujno potrebo temeljite odpomoči. Razpravljalo se je tudi o načrtu pravil. G. veletržec F. Čuček je obrazložil, da se zamore v doglednem času uresničiti ideja protituberkuloznega doma, ker že obstojajo znatne svote za ta namen. Ustanovni občni zbor se skliče v Ptuj se tekom tega meseca. Upa se, da se pri tem človekoljubnem delu najdemo vsi.

V Ptuj in okolici krožijo vesti, da hočem mojo kleparsko obrt prodati in se baje preseliti v Nemško-Avstrijo itd. Vse te vesti so neresnične in hočem naprej ko doslej vse moje odjemalce po moji najboljši moči pri vsakim meni prenešenem zaupanju z zadovoljstvom postreči. A. Majcen, klepar, Ptuj.

Pokrajinska uprava za Slovenijo, oddelek za kmetijstvo je na prošnjo ptujskega okrajnega zastopa dovolila, da se vrši za kmečka dekleta v starosti od 16. leta naprej kmetijski gospodinjski tečaj v Gor. Velovleku v hiši veleposestnika g. Kovačeca. Ta tečaj bo trajal šest do osem tednov in se prične nepreklicno v torek, dne 18. aprila 1922. Sprejme se največ 20 deklet, ako ni vsaj 12 prijav, se tečaj ne vrši. Kmečka dekleta, ki hočejo ta tečaj obiskati, naj se takoj prijavijo pri gospodični voditeljici gosp. tečaja v Velovleku dne 18. t. m. ob 2. uri pop. Stariši in kmečka dekleta! Sedaj se Vam nudi lepa prilika za priučenje gospodinjstva, šivanja, kuhanja ter sploh vseh koristnih in potrebnih reči, ki jih mora gospodinja vedeti in znati. Pričakujemo, da se bo oglasilo mnogo deklet!

Akademsko društvo „Triglav“ v Ljubljani. Med ljubljanskimi naprednimi akademiki se je pojavila struja, ki si želi ustanoviti popolnoma nepolitično napredno akademsko društvo. V to svrhu se je sklenilo sporazumno s centralo v Zagrebu ustanoviti v Ljubljani podružnico Jugoslov. akademskega društva „Triglav.“ Konstituiral se je sledeči pripravljalni odbor: cand. iur. Mejak Ervin, načelnik, cand. iur. Hočevar Mirko, podnačelnik, cand. iur. Roš Mirko, tajnik, stud. tech. Erhartič Ivo, blagajnik, stud. med. Tiplič Adolf, odbornik. Ustanovni občni zbor „Triglava“ se vrši koncem aprila.

Delegacija ministrstva financ v Ljubljani nam objavlja, da so takse na objave proste vse reklame, ki se nahajajo izložene v kavarnah, gostilnah, kolonijalnih, delikatesnih in drugih obratovalnicah, kakor tudi one izložene v zatvorjenih mestih (lokalih).

Delegacija ministrstva financ v Ljubljani objavlja uradno: Gospod minister za finance je dovolil, da se smejo živinski potni listi (stočni pasoši) stare emisije uporabljati, dokler so popolnoma ne porabijo, s pogojem, da se na njih dolepljajo kolki do iznosa takse in tarifne postavka 100 takšna tarife. Nalepljene kolke pa je uničiti na predpisani način s uradnim pečatom.

Razno.

Poročno darilo mesta Ptuja kralju. Sodar Steudte izdeluje 4 do 6 velikih sodov, ki se napolnijo z najboljšim vinom iz Haloz in Slov. goric ter se pošljejo kralju Aleksandru za poročno darilo.

Tovarna testenin v Mariboru. Tvrška L. Franz in sinovi v Mariboru, kateri je pred kratkim pogorel mlin in tovarna testenin, je naročila nove stroje, ter bo čez dva meseca zopet izdelovala testenine, a v manjšem obsegu. Medtem se izdeluje načrt za zgradbo

nove velike tovarne testenin, katera bo baje dnevno proizvajala okoli 20.000 kg testenin.

Izvoz goveje živine in svinj iz naše države leta 1921. Izvoženo je bila v Albanijo 26 goved, v Avstrijo 10.592 goved, 38.450 svinj, v Belgijo 50 goved, v Bolgarsko 2 govedi, v Grško 9404 goved, 1064 svinj, v Angleško 10 goved, 212 svinj, v Italijo 66.129 goved, 1477 svinj, v Nemčijo 488 goved, 157.500 svinj, na Reko 15.974 goved, 1601 svinj, v Trst 1609 goved, 138 svinj, v Čehoslovaško 10 goved, 14.920 svinj, v zasedeno ozemlje 2912 goved, 344 svinj, v Švico 3828 svinj. Skupaj 106.534 goved, 219.534 svinj.

Izvoz vina in žganja v letu 1921. V letu 1921 se je izvozilo 56 ton vina v vrednosti 9.5 milijonov Din. in žganja 1904 ton v vrednosti 5.5 milijonov Din.

Prepoved izvoza živil. Da se odpomore pomanjkanju živil, in da se nabavi potrebno seme, je ministrstvo financ predložilo ministrskemu svetu predlog za začasno prepoved izvoza živil.

Dan kraljeve poroke je definitivno določen na četrtek, dne 1. junija. Poroka se bo vršila dopoldne v Saborni cerkvi.

Delegacija ministrstva financ v Ljubljani objavlja uradno: Ker se predpisi o pobiranju takse na vozila in tarifne postavke 100 zakona o taksah in pristojbinah še vedno neenako in pogrešno razlagajo, se pojasnjuje sledeče: Tarifna postavka 100 taksnega tarifa predvideva dve vrsti taks in sicer: a) takso za prijavo, da ima kdo avtomobile, fajakarske vozove, vozove na vzmeteh (fedrih) in bicikle in 3. letno takso za osebno uporabo avtomobilov in fajakarskih voz. 1. Vsake takse prosti so: a) vsi vozovi, ki niso na vzmeteh (fedrih); izvzemši vozila, ki jih omenja točka 20 čl. 49 taksnega in pristojbinskega pravilnika (glej pa spodaj pod VI. b) vozovi na vzmeteh (koleslji, zapravljički i. sl.) in navadni dvokolosni vozovi (na vzmeteh za konjsko vprego), ako jih uporabljajo lastniki kjerkoli redoma tudi za prevažanje lastnih poljskih pridelkov; c) vozila pod b), ki so popolnoma nerabljava; d) mrtvaška vozila pogrebnih podjetij; e) vozila, ki služijo izključno za prevažanje materijala, oseb in orodja za gašenja požara; f) vozila, ki so posebej urejena za prevažanje sodavice; g) v točki 21 čl. 49 pravilnika navedena vozila; h) osebe, ki v državi izdelujejo vozila, katera podlegajo prijavni taksi, dokler se ta vozila nahajajo v skladišču in ako se ne uporabljajo za vožnjo. Te osebe pa so zavezana, takoj po izvršeni prodaji obvestiti pristojno policijsko (politično) oblastvo o prodaji in priobčiti ime, poklic in bivališče kupca. Kdor tega ne stori, se kaznuje po toč. 17 čl. 49 pravilnika. II. Prijavna taksa se plačuje za vsa vozila navedena v tarif. postavki 100 taksnega zakona, ki niso po I taksa prosta, torej tudi za takozvana koleslje, zapravljičke i. sl., kolikor niso pod I b takse prosti. III. Letna taksa se plačuje 1 za avtomobile in 2 za fjakarske vozove, ki se uporabljajo zgolj za osebno potrebo. Letna taksa se ne plačuje za a) v čl. 49 točk. 3 taksnega in pristojbinskega pravilnika navedena vozila; b) za čisto tovarne avtomobile v vseh obratih, ako se z njimi prevažajo le tovari, c) za vozila podjetnikov, ki pogodbeno prevažajo pošto in poštne potnike. Taksi po 2 din., za prijavo in taksi po 5 din. za dovolilo so zavezana vozila na vzmeteh, ki se uporabljajo tudi ali izključno za prevažanja lastnih poljskih pridelkov in ostala vozila, ki niso navedena v tarif. postavki 100 samo tedaj, ako se morajo po policijskih predpisih pripravljati in se mora dobiti posebno dovolilo za obratovanje ali uporabo in ako ni v področju poedinih oblastev predvidena večja taksa. Kjer dosedaj v Sloveniji ni takih policijskih predpisov, odpadeta obe taksi popolnoma. Z ozirom na to je delegacija ministrstva financ odredila: 1. Vsa vozila, ki po teh pojasnilih niso vsake takse prosta, in še niso bila dosedaj prijavljena, ker so se smatrala po dosedanjih navodilih za takse prosta, se morajo prijaviti najkasneje do 20. aprila 1922 ob plačilu prijavnne takse. 2. Do ravnatega roka se mora donesti prijavna taksa za vsa

vozila, ki so bila sicer prijavljena, a se je plačilo prijavnne takse odložilo radi dvomov o taksni obveznosti do nadaljne odredbe. 3. Do ravnatega roka se mora v primerih I in 2 plačati tudi letna taksa, ako ji podloga vozilo po zakonskih določbah. 4. Ako kaka stranka vzlic tem pojasnilom neopravičeno ugovarja taksni obveznosti, jo opozori, tak ugovor nima odločilno moči, pač pa ima stranka pravico, prositi za povračilo po njenemu mnenju neotemeljno pobrano takso po čl. 138 taksnega in pristojbinskega pravilnika. Občinstvo in občinski uradi se v ostalem opozarjajo na razglas finančne delegacije št. B II 5/71 iz 1922, ki izide v najkrajšem času v Uradnem listu in zavseboval tudi nekatere važne izpremembe, kar se tiče poslovanja občinskih uradov glede prijav.

Ameriške dedščine naših rojakov. Med svetovno vojno in po njej je v Ameriki pomrlo in izginilo mnogo naših izseljencev, ki so iz ozemlja naše sedanje kraljevine, zlasti iz ozemlja bivše avstroogrške monarhije. Ker zaradi vojnega stanja med Avstro-ogrške in Združenimi državama ameriški ni bilo mogoče dedičem izplačevati ne gotovine, ne zavarovalnih premij, so se ta vsote deponirale pri posebnem uradu Združenih držav. Na podlagi posebnega dogovora med Združenimi državami in našo kraljevino so Združene države sedaj izjavile, da izplačajo tirjatve te vrste. Zato naj pošlje vsakdo, ki ima poročilo, da mu je med vojno ali po njej v Združenih državah umrl rojak, za katerim bi imel pravico dedovati, izseljenškemu odseku ministrstva za socialno politiko v Beogradu te-le podatke: ime prešle ali umrle osebe, njen poklic, kraj, datum in vzrok smrti, rodbinsko razmerje s pravnim dedičem, ime in naslov pravnega dediča in približni znesek zapuščine.

Književnost.

Goriška Matica. Z nasiljem hočejo Italijani udušiti narodno zavest naših bratov, z delom in naobrazbo pa jo dvigajo in množe naši bratje. Eden najbolj zgovornih dokazov tega plemenitega dela so knjige „Goriške Matice“, ki jih je izdala za leto 1922 delavna „Goriška Matica“. Troje lepih knjig poklanja „Goriška Matica“ svojim prijateljem, troje knjig dokumentira naše kulturno delo. Na prvem mestu je v tem pogledu koledar, ta, ki bo gotovo vsled svoje zanimive vsebine dobrodošel prijatelj vsake primorske hiše. Koledar pa ima tudi velik agitatoričen pomen, ker prinaša slike skoraj vseh mož, ki so zaslužni za našo stvar v Primorju. Zabavna knjižica prinaša roman dr. Nemeca „Naši ljudje.“ Ime pisatelja jamči za dober uspeh romana. Kot tretjo knjigo je treba omeniti Gorske pravljice goriškega pesnika Jože Lavrečiča. Knjigo krasi številne in zelo posrečene ilustracije goriškega slikarja Bucika. Če upoštevamo težavne razmere, pod katerimi žive naši Goričani, in če hočemo biti pravični moramo Goriški Matici k njenim letošnjim knjigam le čestitati. Zato priporočamo knjige Goriške Matice ne samo literatom, temveč tudi vsem Slovincem. Vsak začetek je težak in zato je treba plemenito stremljenje Goričanov podpreti. Če si naročimo knjige Goriške Matice, tedaj storimo to in vrhu tega dobimo še tri dobre in lepo opremljene njige. — Knjige Goriške Matice se naročijo v Ljubljani, Pred škofijo 21 I. in veljajo 60 kron.

Josip Ribičič: V kraljestvu palčkov. Založila in izdala založba „Jug“ v Ljubljani, Pred škofijo 21. Cena 60 K. Ilustriral Černigoj, 12 slik in barvasta naslovna stran. Popularna mladinska igra „V kraljestvu palčkov“, ki se je igrala skoraj po vsej Sloveniji in ki je doživela povesod vsled svoje ljubkosti izvrstne uspehe, je tako vendar enkrat izbrana v posebni knjigi. Založbi „Jug“ vse priznanje, da se je potrudila, da je izdala to prvovrstno mladinsko igro v tako sijajni opremi, kakor je še ni doživela nobena slovenska mladinska knjiga. Ilustracija Črnigoja

so tako sijajne, kakor jih še nismo videli v slovenski knjigi. Tisk ilustracij je vzoren in pride lepota originalov do polne veljave. Knjigo „V kraljestvu palčkov“ priporočamo vsem najtopleje in želimo, da najde lepa knjiga oni odziv, ki ga zasluži.

Naročba.

! Komur smo dozdaj pošiljali list, pa si ga ne misli naročiti, prosimo, naj nam ga vrne, ker ga sicer smatramo za naročnika. **!**

Uredništvo in upravnštvo
„PTUJSKEGA LISTA“

želi vsem naročnikom in inžen-
rentom

vesele Velikonočne praznike.

Vsem gostom, prijateljem in znancem moje
gostilne želim vesele

velikonočne praznike!

Vinko Orešnik, gostilničar.

Vesele velikonočne praznike

želi vsem obiskovalcem gostilne Narodni dom
Josip Berlič, gostilničar.

Prav prijetne in vesele

Velikonočne praznike

želita vsem odjemalcem, prijateljem in znancem

Andrej Kodba, kovaški, Franc Bezjak, kolarski
in mojster.

Išče se oskrbnik

za vinograde, kateri je vinarsko šolo v Ma-
riboru izvršil, je lahko tudi oženjen, in pošten
šofer, paznik dela. Naslov pove uprava lista.

Tri hiše prodam v Ptuj

v prometni Ljutomerski cesti nasproti kolo-
dvora in sicer:

1. št. 14 a enonadstropna,
  2. št. 14 b pritlično z mansardami, na dvorišču, velika veranda, vrt,
  3. št. 20 trinadstropna, najmodernejša zidana, vodovod, motor, velik suh suteran, primeren za kako fabriško podjetje ali trgovino v velikem, velik vrt, stavbišča.
- Posredovalci izključeni.

Jožef Krajnc, kaplan, Ptuj, Ljutomerska cesta st. 16.

IZJAVA.

Obžalujem, da sem razširjal neresnične govornice o Alojziji Augustin, ki so bile popolnoma izmišljene. Zahvaljujem se Alojziji Augustin, da je odstopila od tožbe.

Franc Gojkovič.

IZJAVA.

Obžalujem, da sem razširjal neresnične govornice o gosp. kaplana Antona Amon, ki so bile popolnoma izmišljene. Zahvaljujem se g. kaplanu Antonu Amonu, da je odstopil od tožbe.

Franc Gojkovič.

Absolventinja

trgovskega tečaja, večša slovenskega in nemškega jezika, izurjena strojepiska z večletno pisarniško prakso z izvrstnimi spričevali želi nastopiti kako primerno službeno mesto pri večjem podjetju ali v kakem uradu. Tozadevne ponudbe naj se blagovolijo poslati na naslov Marija Knoll, Ptuj, Poštno ležeče.

Za hišne posestnike.

Novi žlebi za streho, 1 m . . . . . 90 K
Padajoči žlebi, 1 m . . . . . 90 K
Šluhte, 1 m . . . . . 120 K
Ploščnata strehe 1, m² . . . . . 240 K
vse iz precinkane pločevine Nr. 18.

Žlebov barvanje, m . . . . . 10—14 K
Ploščnato streho barvati m² . . . . . 12 K
potem

Brizgalke za vinograde

proti peronospori, se po ceni popravijo, dobi-
vajo se tudi nove brizgalke in zelo pripravne
ročne žvepljenke.

Alojzij Majcen, klepar, Ptuj, Hrvatski trg 1

Oženjen hlapec za konje

pošten in priden, se pod ugodnimi pogoji
tako sprejme pri G. Neumann-u, posestnik v
Turškem vrhu.

Pekovski vajenec

se sprejme pri V. Bizjak in drug, parna pe-
karna, Rogaška-Slatina.

Pozor, vinopivci!

Prodajam v moji hiši, Prešernova ulica 11,
moja naravno pristna vina lastnega pridelka v
steklenicah po nizkih cenah.

Dohod zadi skoz vrata na dvorišču pri
studencu. Tudi dostavim v hišo in prodam
moja vina v sodih od 56 l naprej.

KAROL KASPER, Ptuj, trgovec in vinski producent.

Gostilna F. Mahorič

v PTUJU teči dobro ja-
bolnico po 16 K l. ista
se dobi pri množini od
56 l naprej bolje po ceni.
Toče se tudi pristna do-
mača vina, najboljše belo
in črno pivo iz pivovarne LAŠKI TRG.

Kdor želi

posestvo kupiti
ali prodati, naj
se oglasi v
upravnštvu

„Ptujškega lista.“

Gonilni jermeni

iz la usnja za
tovarne, mline,
žage in polje-

delske stroje v vsaki širini, v zalogi pri
IV. KRAVOS, Maribor, Aleksandrova c. 13.

Dunajski izdelovatelj klavirjev in vglasatelj

prevzema vsa v to stroko spadajoča dela pride
v hišo; dopisnica zadostuje. IVAN SVOBODA,
v Varaždinu, Bakačeva ul. 8.

Večjo množino drevčega lesa,

sposobnega za kolarje, proda HENRIK RIŽNER,
v Št. Vidu pri Ptuj.

Svinjske kože

kupuje „PETOVIA“ usnjarska industrija d. d.
na Bregu pri Ptuj.

Usnjarska industrija d. d. na Bregu pri Ptuj

„PETOVIA“

Izdeluje vsakovrstne usnje, čevlje, fine in navadne, gamaše,
torbice, listnice, denarnice in drugo fino galanterijo.

Cene nizke, postrežba točna.

SINGER

Glavno zastopstvo

Josip Prosnik

mehnik, v Ptuj, Miklošičeva ul. 18.

Novi, kakor tudi posamezni deli, igle itd. vedno v zalogi.

Cene primerne, tudi na obroke. Popravila se izvršujejo točno in po solidnih cenah.

Glavno zastopstvo Singer šivalnih strojev „Bourne“ & Co.

POZOR!

Posestnikom avtomobilov

in motorjev, žag, mlinov in kmetijskih obratov
nudimo po nizkih cenah rafinirano strojno kakor
tudi „cilinder“ olje za motore in parne stroje, pot em tovtmast, bencin in vazelin.

J. Mahorko,

družba z o. z. poprej petrolejska družba
Panonska ul. 4. Zastopnik Karol Heller.

v Ptuj.